

Конспект заняття з правового виховання на тему:

**«Ім'я це ти, це він, це Я»
(для дітей старшої групи)**

Програмовий зміст. Продовжувати формувати уявлення про власне ім'я, що воно вказує на індивідуальність, статеву та національну належність, закріпити знання про права дітей: «Право на ім'я». Вчити усвідомлювати, що прізвище та по-батькові вказують на її належність до роду. Вправляти в словотворенні на прикладі підбору пестливої та повної форми імені. Допомогти дітям в самоусвідомленні та само прийнятті свого імені. Розвивати пізнавальний інтерес. Сприяти вихованню доброзичливого ставлення до себе і оточуючих.

Матеріал: лялька, «Декларація прав дитини», свідоцтво про народження, пробірки з запахами, матеріал для розвитку тактильних відчуттів, музичні інструменти, картки з іменами дітей, кольорові олівці, фломастери, кольорові хустинки, візитки.

Використана література: «Декларація прав людини», Прищепя Т.І.«Соціалізація дошкільників в умовах ДНЗ» , матеріали сайту «Фестиваль педагогических идей «Открытый урок» (адреса: <http://festival.1september.ru/>)

Хід заняття.

Організація дітей. Привітання.

Добрий день, Сонце!
Добрий день, Земля!
Добрий день, друзі!
Добрий день, Я!

Вихователь пропонує дітям відгадати загадку:

Нас не було – воно було,
Нас не буде – воно буде,
Ніхто ні в кого його не бачив,
А у всіх воно є.
І у мами є, і у тата є,
У дочки є, у внучки є,
Щоб його взнати,
Треба вголос назвати.

- Щоб розгадати загадку, я вам пропоную покликати своїх друзів (*вихователь спонукає покликати один одного по імені*).
- А зараз покличте ось цю ляльку.
- Діти, чому ви не можете покликати ляльку? (*немає імені*). Чи може бути лялька без імені? А людина? Вам зустрічались люди, в яких зовсім не було імені?
- А знаєте чому? Чи хотіли б ви дізнатися?
- Право на ім'я - це перше право дитини. Воно записане в «Декларації прав дитини». (*Вихователь показує книгу*). Звучить воно так: «Дитині з народження має належати право на ім'я». Прізвище, ім'я, по-батькові записується у документ, який називається «Свідоцтво про народження» (*розгляд свідоцтва про народження*).
- Хто дає дитині ім'я?

- Коли дають ім'я дитині?
- Що таке ім'я?
- Отже, ім'я – це власна назва людини, яка дається при народженні. У деяких народів малюкові дають відразу ж кілька імен, наприклад, Жан-Клод, Марія-Антуанетта. А стародавні слов'яни давали імена, беручи за основу якусь прикмету чи рису характеру. Наприклад, неспокійним і неслухняним дітям давали такі імена: Гам, Крикун, Стома. Добрим і лагідним дітям - Веселик, Любим, Добриня. Ще називали дітей, пов'язуючи імена з назвами рослин. Назвіть ці імена. (Малинка, Ромашка, Роза, Камелія, Мальва). Також давали імена, які мали певне значення: Любомир – люблячий мир, Людмила – людям мила, Добриня - що робить добро – таке ім'я накладає відповідальність на людину, яка його носить. Досі вважається, що ім'я людини може впливати на характер і навіть на подальшу долю носія. Існує повір'я, що дітей треба називати іменами, які притаманні землі, де вони народились, тоді доля їхня буде щасливою. Українськими іменами є: Віра, Богдан, Борис, Дарина, Володимир, Калина, Людмила, Ярослав, Світлана, Орися. Імена дітям батьки дають з любов'ю, і самі діти повинні любити своє ім'я.
- Давайте з вами спробуємо дослідити і полюбити своє ім'я.

1. Дослідження власного імені:

а) який у нього запах (*вихователь дає дітям пробірки із запахами меду, лимона, ванілі, хвої і пропонує співвіднести своє ім'я з якимось із них*).

б)яке на смак (*уявляють, що відкусили манюсінський кусочок*).

в)яке на дотик (*використовується матеріал для розвитку тактильних відчуттів*).

г)який звук підходить (*вибрати музичний інструмент*).

д)якого кольору ваше ім'я (*знайти табличку зі своїм іменем і розфарбувати її*).

- Кому сподобалось своє ім'я? Чому?

2.- Кожна людина любить, щоб до неї звертались по імені ніжно, ласкаво.

Психологічний прийом «Обгортання». Вихователь пропонує дітям взяти кольорові хустинки, обгорнутися ними, начебто обняла мама, закрити очі і уявити, як мама шепоче ласкаве ім'я.

- Відкрийте очі і скажіть, як вас ласкаво називала мама? (*Діти називають ласкаву форму свого імені*).

- Давайте тепер завжди один до одного звертатися ласкаво. А чому ви мене називаєте Оксана Олександрівна?

- Вірно, таке звертання відображає поважне ставлення до старших і називається «повне ім'я». А як утворюється «повне ім'я»?

- Так, до ім'я додають ім'я батька. А чи змінюється саме ім'я, коли додається по-батькові?

Дидактична вправа «Назви себе по дорослому».(Діти називають своє повне ім'я). Вихователь пропонує по черзі пройтися по кімнаті, як по подіуму і показати, як вони будуть «носити» своє ім'я в майбутньому, допомогти відчувати любов, повагу і значимість. (- Іде Ольга Іванівна, ...).

- Діти, а у нас у групі є декілька Максимів, Оленок, Катрусь. Чи знаєте ви як називають таких людей? (*Якщо діти затрудняються, вихователь знайомить із поняттям «тезки», пропонує навести приклади*).

- Як ми можемо їх розрізнити?

- Так, за прізвищем, а також за рисами обличчя, манерою одягатися, за голосом.

(Дидактична гра «Схоже – відмінне»).

- Отже, кожен з вас є особливою, важливою, неповторною людиною, кожного є за що любити і поважати.
- А зараз я пропоную вам створити «іменні» карточки – візитки. *(Діти пишуть на карточках своє ім'я в тій формі, яка їм більше подобається (звичайне, ласкаве, повне), при потребі вихователь допомагає).* Тим, хто полюбив своє ім'я, пишається ним, я прошу приколоти свою візитку.
- То ж давайте повернемося до нашої загадки, чи можете ви тепер її відгадати? Якою буде відгадка?
- А ще я пропоную дати ім'я нашій ляльці, щоб вона не залишилася безіменною. (Педагог вислуховує пропозиції дітей, схвалює тих хто пропонує назвати ляльку своїм іменем, спільно вибирають ім'я).

Підсумок

Інтерактивна технологія «Незакінчені речення»:

- Права дитини записані у... («Декларації прав дитини»)
  - Перше право дитини - право на... (ім'я)
  - Імена дітям дають... (батьки) Дитину називають по імені, а дорослого... (по імені і по-батькові)
  - Прізвище, ім'я, по-батькові записують у... (Свідоцтво про народження)
  - Рома, Василь, Андрій, Сашко, Юра - це імена... (хлопчиків)
  - Світланка, Катруся, Маринка, Даринка - це імена... (дівчаток).
  - Людей з однаковими іменами називають ... (тезки).
  - Своє ім'я потрібно... (любити, поважати, цінувати, пишатися).
- Я рада, що ви полюбили своє ім'я. Бажаю дорожити ним все життя і прикрашати його добрими ділами. *(Вихователь може запропонувати дітям разом з батьками дізнатись значення їх імен, оформити книжечку про себе).*